
Cooplinc | Kennisdeelsessie

De maatschappelijke meerwaarde meten van wooncoöperaties

Dinsdag 17 december 2025

42 aanmeldingen

Meer dan een dak boven je hoofd. Dát is de kracht van wooncoöperaties. Hoe leg je die meerwaarde goed uit aan de mensen die je ontmoet tijdens de ontwikkeling van je project? De wethouder, de corporatie, de financier, de verslaggever van de lokale krant. Ze zien het graag concreet. Die maatschappelijke meerwaarde, hoe meet je die dan? Is die in geld uit te drukken? In deze kennisdeelsessie gaan we met Ad Vlems (Ecodorp Boekel) op zoek naar het antwoord op deze vragen.

Highlights:

- *Social Handprint: maatschappelijke waarde in kaart gebracht*
Hoe meet je de impact van een wooncoöperatie? Social Handprint vertaalt sociale bijdragen – zoals duurzaamheid, gezondheid en sociale cohesie – naar concrete cijfers.
- *Subsidies binnen handbereik: 6,9 miljoen euro voor burgerinitiatieven*
Social Handprint opent deuren naar subsidies en impulsen. Zo is er al 6,9 miljoen euro uitgekeerd aan initiatieven die hun maatschappelijke impact in kaart brachten. Een krachtig hulpmiddel om steun te krijgen van gemeenten, provincies en fondsen.
- *Veerkrachtmeter: toekomstbestendig met zes hoofdthema's*
Hoe veerkrachtig is jouw initiatief? De Veerkrachtmeter meet de weerbaarheid van gemeenschappen op zes thema's, zoals diversiteit en inclusiviteit. Een instrument om initiatieven klaar te stomen voor crises en veranderingen.

Bernard Smits | Cooplinc

Bernard Smits, bestuursvoorzitter van Cooplinc, opent de sessie met een herkenbare vraag: *"Hoe overtuig je anderen van de meerwaarde van een wooncoöperatie?"* Of je nu praat met een wethouder, een woningcorporatie, een financier of een journalist, ze willen allemaal hetzelfde: concrete cijfers. Wat is de maatschappelijke waarde van een wooncoöperatie? Hoe meet je die? En hoe druk je die uit in euro's?

Voor de mensen binnen een wooncoöperatie is het duidelijk. Ze zorgen voor betaalbare, duurzame woningen. Ze hebben oog voor elkaar en de buurt en spelen zo hun rol in het terugdringen van eenzaamheid en een net wat mindere belasting van de zorg. Ze delen ruimten en voorzieningen waardoor hun ecologische voetafdruk kleiner is. Ze dragen bij aan een veilige, sociale woonomgeving, waar gemeenschappelijkheid en verdraagzaamheid hand in hand gaan. Maar hoe vertaal je die idealen naar harde cijfers die anderen overtuigen?

De uitdaging: van mooie woorden naar concrete waarde

Bernard schetst de realiteit: Je staat er vaak alleen voor als je moet uitleggen waarom jouw initiatief steun verdient. Critici vragen zich af of jullie niet gewoon een groepje particulieren zijn dat het voor zichzelf regelt? Waarom zouden zij jullie helpen?

De antwoorden liggen in de maatschappelijke waarde die wooncoöperaties creëren:

- *Leefbaarheid*: buurtbetrokkenheid en sociale cohesie.
- *Duurzaamheid*: lagere ecologische voetafdruk door gedeelde ruimtes en voorzieningen.
- *Zorg en welzijn*: minder eenzaamheid, betere gezondheid, en minder belasting van de zorg.
- *Veerkracht*: een veilige, stabiele woonomgeving waar mensen voor elkaar zorgen.

Maar hoe meet je die waarde? Hoe maak je het tastbaar?

Methoden om maatschappelijke waarde te meten

Bernard noemt verschillende methodes die al worden gebruikt om maatschappelijke impact te meten, waaronder:

1. *Social Impact Standard (Beterstand)*
Een nieuwe [methodiek](#) die kijkt naar verschillende terreinen waarop een initiatief impact heeft. Het doel: sociale impact vertalen naar financiële waarde.
2. *Cost-Benefit Analyses (CBA) ofwel: Maatschappelijke Kosten-Batenanalyse (MKBA)*
Hierbij worden investeringen afgezet tegen de baten. Bijvoorbeeld: "Hoeveel bespaar je op zorgkosten als mensen minder eenzaam zijn?"
3. *Social Return on Investment (SROI)*
Een bekende methode die de verhouding tussen investering en maatschappelijke opbrengst in kaart brengt. Bijvoorbeeld: 'Elke euro die je in een sociaal centrum steekt, levert zes euro aan maatschappelijke waarde op.'
4. [Social Handprint](#)
Volgens Bernard de meest geschikte methode voor wooninitiatieven. Het is transparant, overzichtelijk en financieel te vertalen. Deze methode kijkt naar de impact van een woonproject op verschillende aspecten, zoals sociale integratie, veiligheid en woonkwaliteit.

Waarom Social Handprint?

De Social Handprint methode sluit het meest aan bij wooncoöperaties, zegt Bernard:

- Het is haalbaar voor kleine initiatieven.
- Het is transparant en begrijpelijk voor buitenstaanders.
- Het biedt een concrete onderbouwing voor gesprekken met gemeenten, corporaties en financiers.

Met deze methode heb je een instrument in handen om kritische vragen te beantwoorden. Je kunt laten zien wat je initiatief oplevert – niet alleen voor jezelf, maar voor de hele samenleving.

Wat komt erbij kijken?

Bernard wijst erop dat het meten van maatschappelijke waarde geen eenvoudige klus is. Het vraagt om:

- *Tijd en inzet* om de juiste gegevens te verzamelen.
- *Kennis* van de methodieken en hoe je ze toepast.
- *Samenwerking* met anderen die dezelfde uitdagingen tegenkomen.

Maar de moeite loont: Als je kunt aantonen wat je initiatief betekent voor de samenleving, krijg je meer steun – en dat is uiteindelijk wat je nodig hebt om je project te laten slagen.

Ad Vlems | Ecodorp Boekel

Ad Vlems start [zijn presentatie](#) met een concreet voorbeeld: Ecodorp Boekel heeft met behulp van de Social Handprint-methode hun maatschappelijke waarde berekend. [Het resultaat van deze Handprint Meting 2024? 321.000 euro per jaar](#). Deze waarde is gebaseerd op de bijdrage die het dorp levert aan de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties, zoals gezondheid, welzijn, duurzaamheid en sociale cohesie.

Hoe werkt Social Handprint?

[Social Handprint](#) is een meetinstrument dat de maatschappelijke impact van een initiatief vertaalt naar financiële waarde. Het is ontwikkeld in samenwerking met het [Centraal Bureau voor de Statistiek \(CBS\)](#), wat het betrouwbaar maakt voor ambtenaren en beleidsmakers. Ad benadrukt dat dit instrument niet alleen helpt om je waarde te meten, maar ook om [subsidies](#) te verkrijgen. Zo is er al 6,9 miljoen euro aan subsidies uitgekeerd aan 38.000 burgerinitiatieven die Social Handprint hebben ingevuld.

Concrete voorbeelden uit Ecodorp Boekel

- *Mantelzorg en huishoudelijke hulp*: Ecodorp Boekel levert jaarlijks 78.000 euro aan maatschappelijke waarde door mantelzorg en huishoudelijke ondersteuning. Het CBS berekent wat deze zorg de maatschappij bespaart als deze professioneel zou worden ingevuld.
- *Duurzame energie*: Doordat het dorp geen fossiele brandstoffen gebruikt, levert dit een maatschappelijke waarde van 43.000 euro op. De besparing op CO2-uitstoot wordt omgezet in een financiële waarde.
- *Gezamenlijke voorzieningen*: Gedeelde ruimtes, zoals een gemeenschappelijke keuken of werkplaats, verminderen de ecologische voetafdruk en dragen bij aan sociale cohesie. Ook dit wordt meegenomen in de berekening.

Social Handprint als hulpmiddel voor financiering

Social Handprint is niet alleen een meetinstrument, zegt Ad, maar ook een hulpmiddel om subsidies en steun te krijgen. Gemeenten, provincies en zelfs bedrijven zoals Shell bieden [impulsen](#) (subsidies) aan initiatieven die hun maatschappelijke waarde kunnen aantonen.

- *Gemeente Helmond* heeft alle burgerinitiatieven in de gemeente gevraagd om hun Social Handprint in te vullen. Het resultaat? Een gezamenlijke maatschappelijke waarde van 9 miljoen euro. Dit toont aan dat burgers een enorme bijdrage leveren aan de samenleving, zonder dat de gemeente hiervoor hoeft te betalen.

- *Zorgzame Gemeenschappen*, een netwerk van 970 organisaties, heeft via Social Handprint 1,3 miljoen euro aan impulsen binnengehaald. Deze impulsen variëren van 3.000 tot 5.000 euro per project en zijn bedoeld om initiatieven te ondersteunen die bijdragen aan een betere samenleving.

De Veerkrachtmeter: Klaar voor de toekomst

Naast Social Handprint introduceert Ad de [Veerkrachtmeter](#), een instrument dat is ontwikkeld om gemeenschappen voor te bereiden op klimaatverandering en andere crises. Dit instrument is voortgekomen uit een wereldwijd project van ecodorpen en helpt initiatieven om hun weerbaarheid te meten en te verbeteren.

De Veerkrachtmeter bestaat uit zes hoofdthema's, zoals diversiteit, inclusiviteit en adaptief leren. Elk thema wordt beoordeeld op een schaal van 1 tot 5. Ad geeft een voorbeeld: "Als 30% of meer van je gemeenschap bestaat uit natuurlijke habitatten, zoals een voedselbos, score je een 5 op het thema 'behoud van natuurlijke habitatten'."

Het doel van de Veerkrachtmeter is om gemeenschappen toekomstbestendig te maken (lees ook '[350 oplossingen om als gemeenschap beter bestand te zijn tegen de polycrisis](#)'). Ad wijst erop dat initiatieven die hoog scoren op veerkracht, beter bestand zijn tegen crises en beter in staat zijn om zich aan te passen aan veranderingen.

Hoe begin je?

Ad biedt praktische tips voor initiatieven die met Social Handprint en de Veerkrachtmeter aan de slag willen:

- *Vorbereiding*: Vul een Excel-sheet in met de belangrijkste vragen. Dit helpt om een eerste inschatting te maken van je maatschappelijke waarde. Vul het in alsof je initiatief er al is.
- *Samenwerken*: Ad biedt aan om initiatieven te begeleiden bij het invullen van Social Handprint en de Veerkrachtmeter. Dit gebeurt in twee online avonden en is momenteel gratis voor de eerste vijf initiatieven die zich aanmelden, dankzij subsidie van de wereldwijde ecodorpen-organisatie GEN.
- *Realistisch blijven*: Het is belangrijk om realistische cijfers te gebruiken. Overdrijf niet, want dat kan je geloofwaardigheid schaden bij gemeenten en financiers.

Toepasbaarheid voor alle wooninitiatieven

Social Handprint en de Veerkrachtmeter zijn voor iedereen toepasbaar, ongeacht of je in een stad of op het platteland woont, vertelt Ad. Het enige wat telt, is dat je initiatief een positieve impact heeft op de samenleving.

- *Stedelijke initiatieven* kunnen hoger scoren op sociale aspecten, zoals buurtbetrokkenheid en gezamenlijke voorzieningen.
- *Landelijke initiatieven* scoren vaak hoger op natuur en milieu, omdat ze meer ruimte hebben voor groene projecten.

Tot slot: Een oproep tot actie

Ad sluit af met een oproep: "Meet je maatschappelijke waarde, gebruik deze cijfers om steun te krijgen en maak je initiatief toekomstbestendig." Hij nodigt alle aanwezigen uit om contact met hem op te nemen voor [begeleiding bij het invullen van Social Handprint en de Veerkrachtmeter](#).

"Je zult verrast zijn. Je realiseert je vaak niet welke waarde je woongemeenschap heeft. Het zit in al die kleine dingen: even omkijken naar elkaar, samen koken..."

Vraaggesprek onder de aanwezigen

- **Stikstofuitstoot en duurzaamheid**

Een deelnemer vraagt of Social Handprint ook aandacht besteedt aan stikstofuitstoot. Ad bevestigt dat dit meegenomen wordt, vooral als het gaat om duurzame energie en klimaatpositieve oplossingen. Als een initiatief alleen stikstofarme energie gebruikt, draagt dat bij aan een hogere score. Dit sluit aan bij de focus op CO₂-reductie en natuurlijke habitatten, die beide onderdeel zijn van de Social Handprint-methode.

- **Complexiteit voor grote gemeenschappen**

Suze van De Biotoop in Groningen vraagt zich af of Social Handprint wel toepasbaar is voor een grote woon-werkgemeenschap met 180 bewoners, 100 ondernemers en 150 kunstenaars. Ad stelt gerust: "Het is te doen, maar het vraagt om een goede voorbereiding." Hij wijst erop dat de methode juist helpt om de maatschappelijke waarde van zo'n grote gemeenschap in kaart te brengen. Dit kan cruciaal zijn in gesprekken met de gemeente, vooral als een gemeenschap bedreigd wordt door stadsontwikkeling. Als je kunt aantonen wat je bijdraagt, wordt het voor de gemeente moeilijker om je te negeren.

- **Politieke lobby: hoe overtuig je wethouders?**

Ad deelt een praktische tip voor het benaderen van politieke partijen. Hij vertelt over een ervaring in Deurne, waar een woongemeenschap alle politieke partijen individueel benaderde. Ze stuurden brieven met de vraag: "Jullie programma zegt dat jullie dit belangrijk vinden. Wij doen dit al. Hoe staan jullie tegenover ons initiatief?" Dit leidde ertoe dat alle partijen het initiatief steunden en het zelfs opnamen in hun verkiezingsprogramma.

Het is belangrijk om politici mee te nemen naar bestaande projecten, zegt Ad. Laat ze zien wat jullie doen. Dan snappen ze pas echt wat de meerwaarde is. Hij waarschuwt ook voor politieke spelletjes: Sommige wethouders gebruiken initiatieven als verkiezingsmateriaal. Wees daar bewust van.

- **Een oproep tot actie: lobbyen en netwerken**

Johan van Woongroep Lavendelstraat Haarlem pleit voor een strategische aanpak bij het lobbyen bij gemeenten. Hij stelt voor om verschillende wethouders te benaderen, afhankelijk van hun portefeuille. Als je laat zien wat je bijdraagt aan zorg, sociale cohesie of duurzaamheid, krijg je meer steun.

- **Social Handprint als instrument voor groepsvorming**

Charlotte van Nieuwe Meenskamp in de Achterhoek ziet Social Handprint niet alleen als hulpmiddel voor externe communicatie, maar ook als instrument voor interne groepsvorming.

"Het helpt ons om na te denken over wat we willen bereiken en hoe we dat kunnen meten." Ze wijst erop dat de methode blinde vlekken blootlegt en nieuwe ideeën kan inspireren.

- **Kritische kanttekeningen: niet alles is in geld uit te drukken**

Saskia van Wonen in Den Andel in Groningen plaatst een kritische noot. Ze vraagt zich af of het wel wenselijk is om alles in geld uit te drukken. Het past in het marktdenken, maar sluit dat wel aan bij de idealen van veel wooncoöperaties? Ad erkent dit en wijst op alternatieve methoden, zoals positieve gezondheid, die minder gefocust zijn op financiële waarde. Zo noemt hij het [Vital Zone Instituut](#) dat bouwt aan vitale gemeenschappen en concrete acties uitzet om tot ingrijpende transformaties te komen.

Charlotte vult aan dat haar onderzoeksinstituut, het [Louis Bolk Instituut](#), werkt aan modellen voor positieve gezondheid en leefomgeving, die meer gericht zijn op welzijn dan op geld. Zo noemt ze het [Brabantse model voor positieve gezondheid](#).

- **Praktische tips voor subsidieaanvragen**

Ad deelt een belangrijke tip voor het aanvragen van subsidies: meld je aan op het moment dat de [subsidiepot](#) opengaat. Soms is het geld binnen een uur op. Hij benadrukt dat subsidies vaak klein zijn (3.000 tot 5.000 euro), maar wel makkelijk te krijgen als je je Social Handprint hebt ingevuld.

- **Toepasbaarheid voor stedelijke wooncoöperaties**

Ricarda van KNUS (Utrecht) vraagt of de Veerkrachtmeter ook toepasbaar is voor stedelijke wooncoöperaties. Ad bevestigt dit en wijst erop dat sociale aspecten in de stad vaak hoger scoren, terwijl natuur en milieu juist meer ruimte krijgen op het platteland. Het hangt af van hoe je je naar buiten richt. Als je alleen voor jezelf werkt, maakt het niet uit waar je zit. Maar als je de buurt betreft, scoor je hoger.

- **Ervaringen uit de praktijk**

Welke vragen worden zoal gesteld, vraagt men. [Het Excel-sheet van Boekel](#) wordt als voorbeeld opgenomen in het verslag van deze sessie.

Saskia van Wonen in Den Andel deelt dat Social Handprint eenvoudig bij te houden is na de eerste keer. Het is veel werk om het op te zetten, maar daarna is het laagdrempelig.

Mirjam van Samenhuizen Zuid-Holland ziet Social Handprint als hulpmiddel voor gesprekken met gemeenten. "Het helpt om te laten zien wat onze bijdrage is en waar we nog kunnen groeien."

- **Social Handprint als instrument voor verandering**

Ad rondt af met een oproep: Gebruik Social Handprint om je maatschappelijke waarde te meten, maar ook om je initiatief sterker te maken. Het is een instrument voor zowel externe als interne verandering.

Afsluiting

Bernard sluit de sessie af met een hartelijke dank aan Ad Vlems voor zijn bijdrage en ervaringen. Hij benadrukt dat Ad's aanbod om initiatieven te ondersteunen bij het invullen van Social Handprint super waardevol is. *"Ik denk dat je de komende tijd niet zonder werk komt te zitten."*

Tot slot bedankt Bernard alle deelnemers voor hun aanwezigheid, luisterend oor en bijdragen aan het gesprek. *"Het was een rijke avond met veel praktische inzichten en inspiratie."*

Hartelijk dank aan de sprekers en deelnemers voor hun bijdragen!

Dit verslag is met hulp van AI opgesteld. Mis je informatie? Heb je vragen?

Mail dan naar info@cooplink.nl.

Tot slot... mogen we je iets vragen?

Ben je blij met de informatie die je in dit verslag vindt? Wil je Cooplink steunen in haar missie om nog veel meer kennis met jullie te delen, de weg voor jullie te plaveien bij overheid, financiers en andere partijen en blokkades op te heffen in regelgeving en financiering? Draag dan bij. Ieder beetje is welkom. Klik op 'Doneer' of ga naar www.cooplink.nl/doneer

DONEER

Word ook lid van Cooplink!

www.cooplink.nl/word_lid

Meer leden geven ons meer stem naar politiek, financiers en andere partijen!